

Pastor Hans Bastholm i Slagelse

Disse Ord er vistnok baade sande og træffende. Bastholm har utvivlsomt været en brav og hæderlig Mand, inderst inde opfyldt af de bedste Hensigter om at være en god Samfundsborger og at gøre Nytte her i Verden. Alligevel er han noget af en tragisk Skikkelse, for saa vidt som han var kommet ind i en Gerning, som slet ikke passede for ham — han burde have været Bibliotekar — og som han da heller ikke, maaske bortset fra sine første Præsteaar, havde hans Interesse, og hvori han derfor ikke med sin rationalistiske Gudfadertro og sin naive Nyttemoral formaaede at gøre Fyldest. Dette i Forbindelse med hans splittede Natur og manglende Koncentrationsevne bevirkede, at han trods sin gode Begavelse og redelige Vilje ikke ret fik noget ud af Livet. At han i sit Studerekammer heller ikke bragte det til noget, er allerede omtalt. Mest har han maaske betydet gennem de oplysende Artikler, han skrev i »Den vestsjællandske Avis«, og man roste ham ogsaa for hans Arbejde for Skole- og Fattigvæsenet i Slagelse.¹⁾

Naar han alligevel er blevet husket længere end de fleste andre Oplysningspræster, skønt hans Forkyndelse næppe har lydt stort anderledes, end hvad ellers den Gang blev prædikeret i saa mange Kirker, skyldes det vel — foruden hans Bogsamlermani — navnlig hans Sammenstød med P. A. Fenger, fordi han i denne Strid i populær Form kom til at give et klassisk Udtryk for Rationalismens Dogmatik.

¹⁾ Kirkehist. Saml. 4, IV, S. 391.